

Tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO

Toimintakertomus 2018

Ohjausryhmä

TAKOn ohjausryhmään kuuluvat puheenjohtaja ja jäseninä seitsemän poolin puheenjohtajat. Lisäksi Kansallismuseon ja Museoviraston edustajat toimivat ohjausryhmän asiantuntijajäseninä ja sihteereinä. Ohjausryhmä uusiutui merkittävästi vuonna 2018 puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä kolmen poolin puheenjohtajan vaihtuessa. Pitkäaikainen puheenjohtaja Teemu Ahola luopui puheenjohtajuudesta ja TAKO-verkoston uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Johanna Jakomaa Satakunnan Museosta ja varapuheenjohtajaksi Elina Kallio. Ohjausryhmän uusina jäseninä aloittivat Anna-Mari Immonen (Suomen kansallismuseo / pooli 3), Anni Wallenius (Suomen valokuvataiteen museo / pooli 6) ja Reetta Tervakangas (Tampereen museot / pooli 7).

Ohjausryhmän jäsenet:

Puheenjohtaja Teemu Ahola, Tampereen museot (13.2.2018 asti) / Johanna Jakomaa, Satakunnan Museo (14.2.2018 lähtien)

Lotta Friberg, Fiskarsin museo / Fiskars museum (pooli 1)

Elina Kallio, Helsingin kaupunginmuseo (pooli 2), varapuheenjohtaja

Johanna Jakomaa, Satakunnan Museo (13.2.2018 asti) / Anna-Mari Immonen, Suomen kansallismuseo (14.2.2018 lähtien) (pooli 3)

Kirsi Ojala, Tekniikan museo (pooli 4)

Hanna Kyläniemi, Lapin maakuntamuseo (pooli 5)

Anni Wallenius, Suomen valokuvataiteen museo (pooli 6)

Päivi Myllylä, Visavuoren museo (10.10.2018 asti) / Reetta Tervakangas, Tampereen museot (11.10.2018 lähtien) (pooli 7)

Risto Hakomäki, Suomen kansallismuseo, Kokoelmat ja tutkimus (Kansallismuseon edustaja)

Marianne Koski, Museovirasto, Museoalan kehittäminen (Museoviraston edustaja)

Ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa: 26.1., 20.3, 31.5, 11-12.9., 8.10, 21.11 sekä 4.12.2018.

Poolien toiminta vuonna 2018

Pooli 1: Pooli 1 vuoden 2018 päätavoitteeksi suunnittelema Brändätty luonto -yhteishanke Metsähallituksen kanssa peruuntui loppumetreillä. Pooli toivoo, että yhteishanke voi toteutua vuonna 2019. Pooli jatkoi tutustumista poolimuseoiden kokoelmiin ja työhön. Kevään tutustumiskohteena oli Suomen Metsämuseo Lusto.

Pooli 2: Pooli 2 toteutti tärkeän tallennusvastuualueensa, sosiaali- ja terveydenhoitoalan nykydokumentointihankkeen. Osa poolimuseoista joutui tosin luopumaan tai siirtämään dokumentoinnista museon muun toiminnan vuoksi. Poolin tavoite laajentua ja parantaa tallennusvastuun kattavuutta toteutui uusien museoiden liityttyä pooliin.

Pooli 3: Pooli 3 keskittyi vuonna 2018 viimeistelemään Arjen haasteet -dokumentoinnit, joista suurin osa on katsottavissa Arjen tallentajien YouTube -kanavalla

https://www.youtube.com/channel/UCfvDjC664-2oDGq2whaONVA/videos?disable_polymer=1 .

Hankkeessa yhdeksän museota dokumentoi v. 2017–2018 arjen haasteita eri näkökulmista. Pooli aloitti myös seuraavan nykydokumentointihankkeen suunnittelun teemana Kestävä kehitys. Hanke toteutetaan vuonna 2019 yhteistyössä pooli 6:n kanssa.

Pooli 4: Pooli 4 toiminta keskittyi vuonna 2018 ensisijaisesti työryhmiin. Metalliteollisuustyöryhmä järjesti huhtikuussa Työväenmuseo Werstaalla yritys yhteistyökoulutuksen. Tekstiiliteollisuusryhmä taas valmisteli Tekstiilitallennuksen työkalut -hanketta. Keväällä Palvelut-työryhmä järjesti koko poolille tutustumisen HAM HKM yhteiseen kokoelmakeskukseen. Lisäksi pooli vahvasti yhteistyötään Teollisuusperintöseura ry:n kanssa. Puheenjohtaja Kirsi Ojala ja Teollisuusperintöseura ry:n puheenjohtaja Hanna-Kaisa Melaranta kävivät esittelemässä poolin työtä kestävän kehityksen näkökulmasta TICCIH:n kongressissa, Santiago de Chilessä.

Pooli 5: Pooli 5 sai valmiiksi kunnianhimoisen yhteenvedon kaikista kolmesta nykydokumentointihankkeestaan v. 2009-2017. GoogleForms-alustalla toteutettu yhteenvedo antoi hyödyllistä ja kiinnostavaa tietoa paitsi hankkeista myös aineiston jatkokäytöstä ja kartunnasta sekä säilytyksestä. Pooli jatkoi lisäksi kokoelmakerroksia ja ideoi jo seuraavaa harrastajiin liittyvää nykydokumentointia.

Pooli 6: Pooli 6 toteutti Sadonkorjuu-hankkeen, jossa seitsemän poolimuseota tallensi omista osahankkeissaan muistitietoa. Museot osallistivat ja työskentelivät yhdessä yleisöjensä kanssa joko muistelutilaisuuksissa tai verkkoalustoilla. Syksyllä pooli julkaisi edellisen puheenjohtajansa Johanna Lehto-Vahteran toimittaman julkaisun Kokoelmien avaimet. Museokokoelmien tunnisteobjekteja <https://www.museoliitto.fi/index.php?k=13550>, joka kertoo poolin vuosien 2013-2014 hankkeesta. Lisäksi pooli vieraili keväällä Jyväskylässä, jossa paikalliset poolimuseot esittelivät laajasti toimintaansa.

Pooli 7: Pooli 7 aloitti eri aihepiireillä siivitettyjen kokousten jatkumon ja jatkoi tutustumista poolimuseoiden kokoelma- ja museotoimintaan. Lisäksi pooli suunnitteli poolimuseoita kattoteemalla yhdistävän nykydokumentointihankkeen Hurmaava Suomi, joka toteutetaan vuonna 2019.

Seminaarit ja Onni museoon -nykydokumentointitempaus

Tallennustyönjakoon ja kokoelmanhallintajärjestelmiin keskittynyt kevätseminaari järjestettiin Kansallismuseon auditoriossa 13-14.2.2018. Seminaariesitysten lisäksi osallistujilla oli toisena seminaaripäivänä mahdollisuus tutustua kokoelmanhallintajärjestelmiin, joita paikalle kutsutut järjestelmätoimittajat esittelivät. Seminaarin uutuuksina olivat avoimet poolikokoukset, jotka osoittautuivat suosituiksi, tosin kokoelmanhallintajärjestelmien esittelyn ja poolikokousten päällekkäisyys sai negatiivista palautetta. Seminaarissa oli 152 osallistujaa. Seminaari lähetettiin verkossa ja seminaariesitykset ovat katsottavissa YouTubessa. Verkossa seminaaria seurasi lisäksi enimmillään 94 katsojaa.

Ohjausryhmä on tietoisesti panostanut seminaaribudjeteissa suoratoistoon, koska suoratoisto l. streamaus lisää verkoston museoiden alueellista tasa-arvoa mahdollistamalla seminaarien seuraamisen kaikille. YouTubessa julkaisemisen lisäksi Kansallismuseo säilyttää seminaarit digitaalisina tallenteina.

Syysseminaari järjestettiin Kansallismuseon auditoriossa 10.10.2018. Nykydokumentointiin keskittynyt syysseminaari huipentui TAKO-verkoston ensimmäiseen yhteistallennukseen Onni

museoon 12.10.2018. Tämän nykydokumentointitempauksen tavoitteena oli strategian mukaisesti jakaa hyviä käytäntöjä ja osaamista ja tarjota verkoston museoille mahdollisuus matalan kynnyksen nykydokumentointiin, mikä onnistui upeasti: Onni museoon yhteistallennukseen osallistui huikeat 37 museota. Myös syysseminaari lähetettiin verkossa ja sen esitykset ovat katsottavissa YouTubessa. Seminaarissa oli 86 osallistujaa ja verkossa sitä seurasi lisäksi 65 katsojaa.

TAKO-verkoston strategia ja ulkoinen arviointi

TAKO-verkoston ensimmäinen, koko verkosto osallistaen kirjoitettu strategia vuosille 2018-21 hyväksyttiin kevätseminaarissa. Strategian mukaan verkoston missiona on antaa museoille välineitä avata ja kehittää kokoelmiaan yhdessä. TAKO:n visiona taas on kehittää suomalaisten museoiden kokoelmayhteistyö ja kokoelmanhallinta Euroopan laadukkaimmaksi vuoteen 2021 mennessä.

Strategiassa yhdeksi tavoitteeksi asetettiin verkoston ulkoinen arviointi toiminnan kehittymisen varmistamiseksi. Ulkoinen arviointi alkoikin syksyllä arviointiryhmän perustamisella. Ohjausryhmä on päättänyt toteuttaa myös arvioinnin koko verkostoa osallistaen ja arviointi jatkuu avoimella ja kohdennetuilla kyselyillä keväällä 2019.

Tallennustyönjako

Ohjausryhmän ulkopuolisena tallennustyönjakoasiantuntijana toimiva Teemu Ahola esitteli syysseminaarissa TAKO-verkoston museoiden neljännen tallennustyönjakoraportin. Toimintavuotta 2017 koskevassa raportoinnissa 65 museota raportoi yhteensä 288 tallennustehtävää. Eniten tallennustehtäviä raportoitii aihealueesta neljä Tuotanto, palvelut ja työelämä. Raportti on tutustuttavissa TAKO:n verkkosivuilla <http://tako.nba.fi/tallennustyonjako/raportit>. Tallennustyönjakoa päivitetään vuosittain museoiden esityksestä.

Talous ja viestintä

TAKO-verkosto anoo vuosittain rahoituksensa Museovirastolta. Vuodelle 2018 myönnetty avustus oli yhteensä 17 161,47€, joka käytettiin ohjausryhmän ja poolien matkakorvauksiin ja seminaarien järjestämiseen sekä kahteen isoon hankkeeseen, tallennustyönjaon raportointi- ja visualisointityökalun toteuttamiseen ja ulkoisen arvioinnin suunnitteluun.

TAKO:n pääasialliset viestintäkanavat ovat Museoposti sekä Facebook ja Twitter. V. 2018 lopussa TAKO:n Facebook -sivulla Museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyö TAKO oli 400 tykkääjää. Twitterissä @takoverkostolla on yhteensä 475 seuraajaa